EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.10.20.
COM(2020) 661 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv 20. cikkében előírtak szerinti harmadik jelentés az emberkereskedelem elleni küzdelem terén elért eredményekről (2020)

{SWD(2020) 226 final}

I. Bevezetés

A biztonsági unióra vonatkozó új uniós stratégia egyik kiemelt célja a társadalom megvédése a szervezett bűnözéssel szemben, ideértve különösen az emberkereskedelem leküzdését[1]. A 2011/36/EU irányelv[2] (a továbbiakban: az emberkereskedelem elleni irányelv) 20. cikke úgy rendelkezik, hogy kétévente jelentést kell tenni az emberkereskedelem elleni küzdelem terén elért eredményekről.

Az emberkereskedelem rendkívül jövedelmező bűncselekmény, amelyből a bűnözők hatalmas haszonra tesznek szert, a társadalom számára azonban óriási költségekkel jár. Az emberkereskedelemből világszerte befolyó éves nyereség hozzávetőleg 29,4 milliárd EUR[3] (óvatos becslés). Az EU-ban az emberkereskedelem teljes költsége a becslések szerint egyetlen év alatt 2,7 milliárd EUR. Ez a bűnüldözés, az egészségügy és a szociális védelem terén nyújtott további szolgáltatásokhoz, a kiesett gazdasági termeléshez, a rosszabb életminőséghez és az emberkereskedelem elleni tevékenységek összehangolásához kapcsolódó költségekből tevődik össze[4]. Ezeket a költségeket a nők, a férfiak, a lányok és a fiúk alapvető jogainak az emberkereskedők által elkövetett súlyos megsértése okozza, amely költségeket továbbra is a társadalmaink viselik mindaddig, amíg létezik emberkereskedelem.

A bűnözők kihasználták a Covid19-világjárvány során jelentkező lehetőségeket arra, hogy jelentős haszonra tegyenek szert, és hogy intenzívebbé tegyék bűnözői tevékenységeiket. Változtattak a működési módszereiken, és egyre inkább az interneten hirdetik az áldozatokat, vagy magánlétesítményekben zsákmányolják ki őket. Bár a világjárvány teljes hatása még nem mérhető, nyilvánvaló, hogy a válság nyomán olyan rendkívüli kihívások keletkeztek, amelyek aránytalan hatást gyakorolnak a legveszélyeztetettebb rétegre, és súlyosbítják az emberek – köztük a nők és a gyermekek – emberkereskedelemmel szembeni kiszolgáltatottságát. A civil társadalmi szervezetek, a nemzetközi szervezetek és az uniós ügynökségek aggodalmuknak adtak hangot az áldozatok késedelmes azonosítása miatt, mivel ez akadályozza őket az igazságszolgáltatáshoz, a segítségnyújtáshoz és a támogatáshoz való hozzáférésben[5].

---

1 COM(2020) 605 final, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-eu-security-union-strategy.pdf

2 HL 101., 2011.4.15., 1. o.

3 Europol (2015) The THB financial business model, (Az emberkereskedelem pénzügyi üzleti modelljéről szóló 2015. évi Europol-jelentés), Hága.https://www.europol.europa.eu/publications-documents/trafficking-in-human-beings-financial-business-model

4 Európai Bizottság, Study on the economic, social and human costs of trafficking in human beings within the EU (Tanulmány az Unión belüli emberkereskedelem gazdasági, társadalmi és emberi költségeiről) (2020).

5 How Covid-19 restrictions and the economic consequences are likely to impact migrant smuggling and cross-border trafficking in persons to Europe and North America, Research brief, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) (A Covid19-cel kapcsolatos korlátozások és gazdasági következmények várható hatása az Európába és Észak-Amerikába irányuló migránscsempészésre és határokon átnyúló emberkereskedelemre, Kutatási tájékoztató, az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala, UNODC), https://www.unodc.org/islamicrepublicofiran/en/how-covid-19-restrictions-and-the-economic-consequences-are-likely-to-impact-migrant-smuggling-and-cross-border-trafficking-in-

A Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol) arra figyelmeztet, hogy az emberkereskedelem várhatóan növekedni fog a gazdasági visszaesés nyomán, amely munkanélküliséget idéz elő, ezért számítani lehet a munkaerő- és szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem iránti kereslet megnövekedésére. A kizsákmányolás hagyományos területei (prostitúció, koldulás és lopás, textil- és mezőgazdasági ágazat) mellett az emberkereskedelem egyre inkább érinti az olyan ágazatokat is, mint az építőipar, a turizmus, a vendéglátás, az ápolás és a háztartási alkalmazottak szolgáltatásai. Azon túl, hogy az emberkereskedelem áldozatai tartós sérelmet szenvednek el, az alacsonyabb haszonkulccsal működő vállalkozások gazdasági válság miatt bekövetkező bezárása nyomán a piac azok előtt marad majd nyitva, akiknek illegális vagy olcsó munkaerő áll a rendelkezésére[6].

Az emberkereskedelem különösen súlyos bűncselekmény, amelyet az EU Alapjogi Chartája az alapvető jogok súlyos megsértéseként tilalmaz[7]. A szervezett bűnözői csoportok a szexuális vagy a munkaerő-kizsákmányolás, a koldulás érdekében történő kizsákmányolás, valamint a bűncselekmények elkövetése érdekében történő kizsákmányolás céljából vesznek részt az emberkereskedelemben. Az emberkereskedelmi hálózatok gyakran a bűnözés más formáiban is részt vesznek (vagy kapcsolódnak azokhoz), így például migránscsempészésben, kábítószer-kereskedelemben, árucsempészetben, zsarolásban, pénzmosásban, okirat-hamisításban, bankkártyás csalásokban és vagyon elleni bűncselekményekben (például lopásban).

Ez a jelentés: i. meghatározza az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos főbb trendeket és kihívásokat; ii. elemzi a statisztikákat; és iii. ismerteti az emberkereskedelem elleni intézkedések eredményeit. A jelentést egy bizottsági szolgálati munkadokumentum kíséri, amely részletes, átfogó és megfelelően alátámasztott információkat tartalmaz. A jelentés és a bizottsági szolgálati munkadokumentum is a következőkön alapul:

- az emberkereskedelem elleni irányelv 19. és 20. cikke szerint a nemzeti előadók vagy azzal egyenértékű mechanizmusok által átadott információk;
- az emberkereskedelem elleni uniós civil társadalmi platformban és az uniós civil társadalmi e-platformban részt vevő civil társadalmi szervezetek észrevételei; és
- az érintett uniós ügynökségek észrevételei[8].

---

persons-to-europe-and-north-america.html; Statement by OSCE Special Representative for Combating Trafficking in Human Beings on need to strengthen anti-trafficking efforts in a time of crisis (Az EBESZ emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó különleges képviselőjének arról szóló nyilatkozata, hogy a válság idején fokozni kell az emberkereskedelem ellen tett erőfeszítéseket); COVID-19 pandemic and its impact for victims and survivors of trafficking in persons, UNODC (A Covid19-világjárvány és annak hatása az emberkereskedelem áldozataira és túlélőire, UNODC), https://icat.network/sites/default/files/28%20April_COVID%20ICAT%20webstory%20and%20list%20of%20resources%20%283%29.pdf; A civil társadalmi szervezetek a harmadik eredményjelentéssel kapcsolatos észrevételeikben aggályaiknak adtak hangot.

6 Europol, Beyond the pandemic – How Covid-19 will shape the serious and organized crime landscape in the EU, 30 April 2020 (Europol, A világjárványon túl – Milyen hatással lesz a Covid19 a súlyos és a szervezett bűnözésre az EU-ban? 2020. április 30.).

7 Lásd az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdését és az EU Alapjogi Chartája 5. cikkének (3) bekezdését.

8 A tíz uniós ügynökség, amely aláírta az emberkereskedelem elleni együttműködésről szóló 2018. évi együttes kötelezettségvállalási nyilatkozatot: az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO), az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége

A jelentés az Európai Parlamenttől és a Tanácstól, valamint nemzetközi és regionális szervezetektől származó információkat is figyelembe vett. Az érdekelt felek az előző jelentéshez képest részletesebben számoltak be az emberkereskedelem elleni intézkedések eredményeiről és hatásairól[9].

II. AZ EMBERKERESKEDELEM TRENDJEI AZ EU-BAN ÉS AZ EZZEL KAPCSOLATBAN AZONOSÍTOTT KIHÍVÁSOK

Az emberkereskedelem jelensége bizonyos ismétlődő mintázatokkal, új problémákkal és kialakulóban lévő tendenciákkal jellemezhető. Az uniós tagállamok által a 2 év (2017 és 2018) tekintetében jelentett, összesen **14 145** nyilvántartásba vett áldozat[10] száma magasabb, mint az előző jelentéstételi időszakban.[11] Valószínű, hogy **az áldozatok tényleges száma jóval magasabb** a bejelentett adatoknál, mivel sok áldozatról nem is szereznek tudomást. Az áldozatok magas számához viszonyítva továbbra is alacsony az elkövetők elleni büntetőeljárások és a bűnösséget megállapító ítéletek száma. Az EU-ban megvalósuló emberkereskedelem áldozatainak csaknem fele uniós polgár. **Továbbra is jelentős az áldozatok saját tagállamaikon belüli kereskedelme, ami az összes uniós áldozat több mint egyharmadát érinti.**

Az emberkereskedelem áldozatainak állampolgársága szerint az abszolút számokat tekintve **az első öt uniós tagállam** Románia, Magyarország, Franciaország, Hollandia és Bulgária volt. **Az EU-ban folytatott emberkereskedelem áldozatainak állampolgársága szerint az első öt nem uniós ország** Nigéria, Kína, Ukrajna, Marokkó és India volt.

Továbbra is a **szexuális kizsákmányolás** az EU-ban folytatott emberkereskedelem mögött rejlő legelterjedtebb cél. Több tagállamban is arról számoltak be, hogy nőtt a munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem. **Az EU-ban az áldozatok majdnem háromnegyede nő** (illetve lány) volt, akikkel elsősorban szexuális kizsákmányolás céljából kereskedtek. A nők és a lányok 2008 óta – amikor az EU elkezdte az emberkereskedelemre vonatkozó adatgyűjtést – folyamatosan az emberkereskedelem áldozatainak legnagyobb csoportját alkotják. **A gyermekek** közül továbbra is jelentős számú áldozat kerül ki az EU-ban. A gyermekkorú áldozatok

---

(Europol), az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound), az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL), a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA), a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE).

[9] A jelentés 2 év, 2017 és 2018 statisztikáit tartalmazza az EU-27 tekintetében. Az EU-28 által közölt összes statisztika megtalálható a bizottsági szolgálati munkadokumentumban és a „Data collection on trafficking in human beings in the EU” (2020) (Az EU-ban folytatott emberkereskedelemre vonatkozó adatgyűjtés) című dokumentumban.

[10] Ebben a jelentésben az „áldozatok” kifejezés alatt a „nyilvántartásba vett” áldozatok értendők, tehát a nemzeti szinten hivatalosan azonosított és/vagy vélelmezett áldozatokra vonatkozik.

[11] 2015-ben és 2016-ban ez a szám 13 461 volt az EU-27-ben.

többsége olyan uniós állampolgársággal rendelkező lány volt, akikkel szexuális kizsákmányolás céljából kereskedtek.

Az emberkereskedelmi hálózatok a professzionalizmus és a szakértelem egyre magasabb szintjéről tesznek tanúbizonyságot. Az emberkereskedelemmel foglalkozó szervezett bűnözői csoportok jól felépített bűnözői hálózatokkal rendelkeznek, és nemzetközi szinten működnek, egyes esetekben a határon átnyúló embercsempészek és speciális csoportok támogatásával. Az emberkereskedelem ellen küzdő hatóságok számára problémát és kihívást jelent, hogy **a bűnözők egyre gyakrabban élnek vissza az információtechnológiával**.

2.1. A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem

A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem a nők elleni erőszak egyik formája[12], és a nemek közötti egyenlőtlenségben gyökerezik. A szexuális kizsákmányolás 2008 óta folyamatosan az emberkereskedelem legelterjedtebb formáját jelenti az EU-ban. Az áldozatok 60 %-a szexuális kizsákmányolás céljából válik az emberkereskedelem áldozatává, és az érintettek több mint fele uniós állampolgár. A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem áldozatainak több mint 90 %-a nő, ami hangsúlyozza a bűncselekmény nemi vonatkozásait. Még mindig a nők és a lányok teszik ki az emberkereskedelem áldozatainak többségét, a kizsákmányolás valamennyi formája tekintetében. A tagállamok, a civil társadalmi szervezetek és az uniós ügynökségek folyamatosan hangsúlyozzák ezeket a trendeket. A nagy kockázatú környezetek közé tartoznak a következők: a prostitúció, az escortügynökségek és -szolgáltatások, a masszázsszolgáltatások, a bárok és az éjszakai szórakozóhelyek. A civil társadalmi szervezetek arról számoltak be, hogy nőtt az internet és az új technológiai eszközök segítségével megvalósított szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem, amely eszközöket az áldozatok – elsősorban nők és lányok – toborzására és eladására, valamint gyermekek megkörnyékezésére használják.

A tagállamok többsége arról számolt be, hogy konkrét intézkedéseket hoztak a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem főbb trendjeinek és kialakulóban lévő tendenciáinak kezelése érdekében. Ezek közé tartozik az áldozatok azonosítása és olyan szociális támogatásokkal történő segítése, mint a kilépési programok[13], a társadalmi és szakmai visszailleszkedés[14] vagy az emberkereskedelem prostitúció keretében kizsákmányolt áldozatainak nyújtott szexuális egészségügyi szolgáltatások. Más

[12] A nők elleni erőszakkal szembeni küzdelem és az áldozatok támogatása a Bizottság egyik legfontosabb prioritása. Az EU 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiája szakpolitikai célkitűzéseket és intézkedéseket határoz meg a nők elleni erőszak felszámolásával kapcsolatban. A Bizottság továbbra is egyik kiemelt céljaként kezeli az EU csatlakozását az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló Egyezményéhez. Amennyiben az EU csatlakozása továbbra is akadályokba ütközik, a Bizottság intézkedéseket fog javasolni az isztambuli egyezmény céljaival megegyező célkitűzések megvalósítása érdekében. 2020. szeptember 16-án Ursula von der Leyen elnök bejelentette, hogy a Bizottság jogalkotási javaslat kiadását tervezi a nemi alapú erőszak bizonyos formáinak megelőzése és leküzdése érdekében. A jogalkotási kezdeményezésnek ugyanaz lesz a célja, mint az Egyezménynek: annak biztosítása, hogy az uniós tagállamok hatékony intézkedéseket alkalmazzanak a nők elleni erőszak megelőzése és leküzdése érdekében (az Unió hatáskörébe tartozó területeken).

[13] Például Franciaországban, Írországban és Máltán.

[14] Például Spanyolországban és Franciaországban.

intézkedések a nagy kockázatnak kitett ágazatokra és csoportokra (a veszélyeztetett gyermekekre, a marginalizált roma közösségek tagjaira, a migránsokra és a menekültekre) irányulnak, és operatív tevékenységekről rendelkeznek, például a bűnügyi nyomozásról, a leplezett megfigyelésről, az internetes megfigyelésről, a figyelemfelhívó kampányokról, az oktatásról és a képzésről, valamint intézményi és szakpolitikai változásokról. Néhány tagállam jogszabályt fogadott el a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások igénybevételének bűncselekménnyé nyilvánításáról, és a kereslet csökkentését előtérbe helyező, a megelőzést célzó intézkedéseket[15], valamint a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos intézkedéseket hajtott végre[16]. Uniós szintű határokon átnyúló együttműködésről is érkeztek beszámolók, különösen a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol) és az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust) támogatásával megvalósított együttműködésekről. Az uniós ügynökségek továbbra is támogatják a tagállamok erőfeszítéseit, többek között iránymutatások[17] közzétételével, illetve képzésekkel.

E konkrét intézkedések ellenére a civil társadalmi szervezetek továbbra is hangsúlyozzák, hogy az EU-n belüli szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem nem kap elegendő figyelmet, így többek között a nyomozásokkal és a bűncselekmények nemi szempontjának figyelembevételével kapcsolatban sem.

2.2. A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem

Több tagállam és civil társadalmi szervezet is arról számolt be, hogy nőtt a munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem. **Az összes áldozat 15 %-át** érintette a kizsákmányolás e formája. A beszámolók szerint az áldozatok kizsákmányolására a mezőgazdasági ágazatban (ideértve az idénymunkát is), magán-munkaközvetítő ügynökségek keretében, az építőiparban, a vendéglátásban, a takarítási munkák ágazatában, a háztartási munkák során, az ápolási szolgáltatások során, a gondozóotthonokban, az éjjel-nappali boltokban, a kocsmákban, az autómosókban, a hulladékgyűjtő és -újrafeldolgozó vállalkozásoknál, az erdészetben, a textil- és ruhaiparban, az élelmiszer-feldolgozóiparban, valamint a feldolgozás és csomagolás területén került sor.

---

[15] Például az ír Garda Nemzeti Védelmi Szolgálati Iroda civilszervezetekkel együttműködve képzéseket és figyelemfelhívó intézkedéseket valósít meg a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatainak azonosítása, valamint megfelelő szolgálatokhoz történő irányítása érdekében.

[16] Például a nemi alapú erőszak különböző formáiról szóló képzéseket és figyelemfelhívó intézkedéseket biztosítottak a bűnüldözés, illetve az oktatás terén dolgozó szakemberek számára, valamint idetartoznak a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos politikai és jogszabályi változások is.

[17] Lásd az Alapjogi Ügynökség és az Európai Bizottság által 2019-ben kiadott következő dokumentumot: Children deprived of parental care found in an EU Member State other than their own – A guide to enhance child protection focusing on victims of trafficking (Szülői felügyelettől megfosztott gyermekeket a sajátjuktól eltérő tagállamban találtak meg – Iránymutatás a gyermekvédelem megerősítéséhez, középpontban az emberkereskedelem áldozataival); A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) (2018), Gender-specific measures in anti-trafficking actions: report (Nemi szempontok szerinti intézkedések az emberkereskedelem elleni fellépés keretében: jelentés).

A munkaerő-kizsákmányolás **elsősorban a férfiakat érinti (68 %)**, **egyes ágazatokban azonban túlnyomórészt a nőket**, különösen a háztartási munka, az ápolási tevékenységek vagy a takarítási szolgáltatások területén. A tagállamok beszámolói szerint ezenkívül egyre több **gyermek válik a munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatává**.

A kifejezetten a munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem kezelését és az áldozatok azonosításának javítását célzó intézkedések lehetővé tették a munkaügyi hatóságok számára, hogy fokozottabb ellenőrzéseket hajtsanak végre, amelyek során szorosabban együttműködtek a bűnüldöző szervekkel. A tagállamok arról számoltak be, hogy célzott tanfolyamokat biztosítanak a munkaügyi és szociális ellenőröknek, a bűnüldöző szervek szakembereinek, a bíróknak, az ügyvédeknek, a szociális munkásoknak, a vámhatóságoknak, a diplomáciai és konzuli tisztviselőknek, a bevándorlási hatóságoknak, az oktatási ágazatban dolgozóknak, a munkaközvetítő ügynökségeknek és a menedékhelyeknek. A tagállamok ezenkívül ellenőrzéseket végeztek a munkaerő-kizsákmányolással kapcsolatos közös akciónapok keretében is, valamint közös nyomozásokat folytattak, és közös intézkedéseket hoztak az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT – emberkereskedelem[18]) keretében, melynek során kifejezetten a nagy kockázatnak kitett ágazatokra koncentráltak[19]. Az intézkedések információkat nyújtottak a munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem veszélyének kitett személyeknek (különösen az álláskeresőknek), a migráció által érintett embereknek (például a migránscsempészők útvonalai mentén, valamint a Földközi-tenger térségében működő bűnszervezetek miatt veszélyeztetett személyeknek), a menekültügyi eljárások résztvevőinek, továbbá a roma közösségeknek és a munkavállalási céllal külföldre utazóknak.

A nemrégiben létrehozott Európai Munkaügyi Hatóság[20] együtt fog működni a foglalkoztatás és a szociálpolitika területén működő uniós ügynökségekkel, valamint a szervezett bűnözés és az emberkereskedelem ellen küzdő ügynökségekkel, ideértve az Europolt és az Eurojustot is.

A munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem eseteinek azonosítása terén tett előrelépések ellenére a civil társadalmi szervezetek jelezték, hogy a munkaügyi ellenőrzések és a foglalkoztatási előírások nyomon követése továbbra is

[18] Az „EU-ban folytatott emberkereskedelem elleni küzdelem a kizsákmányolás minden formája tekintetében, ideértve a szexuális és munkaerő-kizsákmányolást, valamint a gyermekkereskedelem minden formáját” az EU egyik prioritása a bűnözés kezelése terén, amely támogatja a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó 2018–2021. évi uniós szakpolitikai ciklust/EMPACT-ot. Lásd a Tanács következtetéseit a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos, a 2018 és 2021 közötti időszakra szóló uniós prioritások meghatározásáról, ST 9450/17.

[19] Például egy közös nyomozás keretében az Europol és az Eurojust támogatásával a bolgár és a francia bűnüldöző hatóságok felszámoltak egy bűnszervezetet, amely bolgár állampolgárokat csempészett Franciaországba a mezőgazdasági ágazatban történő munkaerő-kizsákmányolás céljából. Körülbelül 167 áldozatot azonosítottak, akiket Lyon közelében idényszerűen szőlő szüretelésére alkalmaztak; https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/bad-harvest-for-bulgarian-french-network-exploiting-vineyard-workers

[20] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1149 rendelete (2019. június 20.) az Európai Munkaügyi Hatóság létrehozásáról, a 883/2004/EK, a 492/2011/EU és az (EU) 2016/589 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2016/344 határozat hatályon kívül helyezéséről, HL L 186., 2019.7.11., 21. o.

fejlesztésre szorul, különösen az olyan ágazatokban, mint a mezőgazdaság, az építőipar, a vendéglátás, a takarítás, a szállodai szolgáltatások és bizonyos egyéb szolgáltatások (például manikűrösök).

Több tagállam is arról számolt be, hogy a termékek nemzetközi ellátási láncain belüli munkaerő-kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem leküzdése és megelőzése érdekében **intézkedéseket fogadtak el a vállalkozások és a jogi személyek felelőssége, az ellátási láncon belüli kellő gondosság, valamint az üzleti élet és az emberi jogok közötti kapcsolat tekintetében** (például Görögország, Hollandia és Ausztria). A civil társadalmi szervezetek hangsúlyozzák, hogy fontos az átláthatóság növelése azon termékek ellátási láncaiban, ahol gyakran kerül sor emberkereskedelemre, valamint kiemelik a kellő gondosságra vonatkozó követelmények bevezetésének jelentőségét is.

2.3. A kizsákmányolás egyéb formái

A kizsákmányolás egyéb formáira irányuló emberkereskedelem áldozatai az összes áldozat 18 %-át tették ki[21]. Elsősorban a koldulásra vagy bűnözésre kényszerítésre irányuló emberkereskedelem esetei tartoztak ide, valamint a kisbabák kereskedelme, a szervek eltávolítása[22] és az illegális örökbefogadás céljából folytatott emberkereskedelem, a csalások révén pénzügyileg kizsákmányolt uniós állampolgárok emberkereskedelme és a béranyasággal kapcsolatos emberkereskedelem.

A bűnözésre, illetve a koldulásra kényszerítés céljából folytatott emberkereskedelem

A kizsákmányolás ezen formái állítólag egyre jobban terjednek egyes tagállamokban – Bulgáriában, Horvátországban, Görögországban, Hollandiában és Lengyelországban –, és gyakran gyermekeket is érintenek. A bűnözésre kényszerítés céljából folytatott emberkereskedelem szabálysértésekhez, szervezett vagyon elleni bűncselekményekhez – például zsebtolvajláshoz vagy bolti lopáshoz – és lopáshoz kapcsolódik. Ezenkívül a bűnönzés bonyolultabb formáihoz is kötődik, ideértve a lopás és a csalás minősített eseteit vagy a kábítószer-kereskedelmet. A kizsákmányolás mindkét szóban forgó formáját az országok közötti jelentős mozgás jellemzi. A jelentések szerint a koldulásra kényszerítés céljából folytatott emberkereskedelem áldozatai között megtalálhatók a kábítószer- és alkoholproblémákkal küzdő személyek, a testi fogyatékossággal élő emberek, az etnikai kisebbségek tagjai – ideértve a marginalizált roma közösségeket is –, valamint a nehéz pénzügyi helyzetben lévő személyek is. A bűnözésre, illetve a koldulásra kényszerítés céljából folytatott emberkereskedelem áldozatai általában fiatalabbak, mint a kizsákmányolás egyéb formáinak áldozatai. Továbbra is jelentős kihívásokkal kell megbirkózni az emberkereskedelem szóban forgó célokból kizsákmányolt áldozatainak azonosításával kapcsolatban.

[21] A kizsákmányolás formáiról további tagolt információ érhető el a „Data collection on trafficking in human beings in the EU” (2020) (Az EU-ban folytatott emberkereskedelemre vonatkozó adatgyűjtés) című dokumentumban.

[22] A tagállamok 2017 és 2018 során a szervek eltávolítására irányuló emberkereskedelem 17 EU-n belüli esetéről számoltak be.

A kényszerházasságok és a kizsákmányoló színlelt házasságok céljából folytatott emberkereskedelem

A kényszerházasság vagy kizsákmányoló színlelt házasság céljából folytatott emberkereskedelem áldozatairól bizonyos esetekben az emberkereskedelem egyéb formáival kapcsolatban számolnak be, ideértve a szexuális és/vagy a munkaerő-kizsákmányolást. A nők és a gyermekek különösen ki vannak téve az e célokból folytatott emberkereskedelem veszélyének. Megállapításra került, hogy az áldozatok túlnyomórészt a marginalizált roma közösségekből kerülnek ki, valamint hogy a migráns nők és lányok veszélyeztetettsége miatt kapcsolat áll fenn a migrációval.

2.4. Gyermekkereskedelem

Aggodalomra ad okot, hogy a gyermekek folyamatosan jelen vannak az emberkereskedelem áldozatai között. Az EU-ban **a gyermekek teszik ki az összes áldozatnak majdnem az egynegyedét**. Az EU-ban a gyermekkorú áldozatok túlnyomó többsége (78 %) lány volt. Az EU-ban az összes gyermekkorú áldozatnak **közel a 75 %-a uniós állampolgár** volt. A lányok képviselték az EU-n kívüli gyermekkorú áldozatok majdnem háromnegyedét (69 %). Az EU-ban a gyermekkorú áldozatok **több mint 60 %-ának** esetében **szexuális kizsákmányolás céljából került sor az emberkereskedelemre. A gyermekkereskedelem továbbra is súlyos problémát jelent,** különösen a lányokat és a fiúkat érintő, szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem, valamint a vagyon elleni bűncselekmények – például zsebtolvajlás vagy bolti lopás –, illetve kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények – például kannabisztermesztés[23] – elkövetésére kényszerítés, továbbá kényszer-, korai vagy színlelt házasság céljából folytatott emberkereskedelem. A migráns gyermekek – különösen a kísérő nélküli migráns gyermekek – az EU-ba vezető és az EU-n belüli migrációs útvonalak mentén továbbra is veszélyeztetettebbek az emberkereskedelem és a kizsákmányolás szempontjából. Az emberkereskedők gyakran a potenciális áldozatok azonosítására használták a befogadóállomásokat, valamint arra, hogy megszervezzék az érintettek elszállítását a kizsákmányolás helyszíneire[24].

A tagállamok és az uniós szereplők érdemi erőfeszítéseket tettek a gyermekkereskedelem kezelése érdekében, többek között a következők segítségével: i. iránymutatások; ii. együttműködési és támogatási struktúrák; iii. a megelőzésre irányuló kezdeményezések; iv. képzések; v. figyelemfelhívó és tájékoztató intézkedések; vi. oktatás; és vii. a bűnüldöző szervek operatív intézkedései, ideértve a határokon átnyúló intézkedéseket is. **A gyermekkereskedelem folyamatos jelenléte miatt azonban szigorúbb intézkedésekre van szükség e bűncselekmény hatékony megelőzéséhez és leküzdéséhez.** A gyermekek szexuális bántalmazása elleni küzdelemről szóló tanácsi következtetések is elismétlik, hogy a **gyermekek szexuális bántalmazása és szexuális kizsákmányolása** elleni harc gyakran magában foglalja a szervezett bűnözés és emberkereskedelem elleni küzdelmet is[25]. A gyermekek szexuális bántalmazása elleni

[23] Europol, a Migránscsempészés Elleni Küzdelem Európai Központja (EMSC) 4. éves tevékenységi jelentés – 2019.
[24] Uo.
[25] 12862/19.

hatékonyabb küzdelmet célzó, 2020-ban elfogadott uniós stratégia azt is hangsúlyozta, hogy a megelőzésre irányuló erőfeszítéseknek figyelembe kell venniük a gyermekek különböző csoportjainak – köztük az emberkereskedelem gyermekkorú áldozatainak – sajátos körülményeit[26].

2.5. **Kialakulóban lévő tendenciák**

Az emberkereskedők által alkalmazott módszerek megváltoztak az **internet** és a közösségi média széles körű használata, valamint az emberkereskedelmi láncolat több szakaszában is alkalmazott **új technológiák** miatt. Az emberkereskedők egyre ügyesebben használják a technológiát és az internetet arra, hogy bűnözői tevékenységüket kiterjesszék az online térbe, valamint arra, hogy befektessék és elrejtsék a bűncselekményből származó jövedelmüket. Az internet és a közösségi média számos országban az emberkereskedelem áldozatainak toborzásához felhasznált legfontosabb eszközök közé tartozik, és a gyermekek különösen veszélyeztetettek ebből a szempontból. Az információs és kommunikációs technológiákat használják a toborzásra, az áldozatok utazásának és szállásának megszervezésére, az áldozatok révén nyújtott szolgáltatások reklámozására, az elkövetők közötti kommunikációra, az áldozatok kontrollálására és a bűncselekményből származó jövedelem átutalására. A civil társadalmi szervezetek szintén rámutattak annak egyre növekvő veszélyére, hogy az internetet emberkereskedelemre, különösen a haszonszerzés céljából történő szexuális kényszerítésre használják fel.

A technológia azonban fontos szerepet tölthet be az emberkereskedelem megelőzésében és felszámolásában is. A civil társadalmi szervezetek hangsúlyozzák, hogy a bűnözés kezeléséhez szükség van a technológiai intézkedések továbbfejlesztésére és alkalmazására. **Több figyelmet kell fordítani az új technológiák alkalmazási lehetőségeinek feltárására és ösztönzésére az emberkereskedelem megelőzése és felszámolása, valamint az áldozatok megvédése érdekében.**

Az Europol a kialakulóban lévő tendenciák között említi **az illegális örökbefogadás céljából emberkereskedelmet folytató bűnszervezeteket is**[27]. Ezenkívül kialakulóban lévő tendenciaként azonosították **a kizsákmányolás egyszerre több formájára irányuló emberkereskedelmet is,** melynek szempontjából a nők és a lányok különösen veszélyeztetettnek tűnnek. A **kisbabák kereskedelmére** és a **szervkereskedelemre** irányuló emberkereskedelemről; az uniós állampolgárok abból a célból megvalósított emberkereskedelméről, hogy miután megszülték, adják el a kisbabájukat; valamint a **csalás útján pénzügyileg kizsákmányolt** uniós állampolgárok emberkereskedelméről is érkeztek beszámolók**.** Néhány civil társadalmi szervezet aggodalmát fejezte ki az emberkereskedelem **béranyaságra** irányuló új formái miatt.

2.6. Migráció

[26] A gyermekek szexuális bántalmazása elleni hatékonyabb küzdelmet célzó uniós stratégia (COM(2020) 607 final).

[27] EMSC 4. éves tevékenységi jelentés, 2019.

Az elmúlt három évben továbbra is érkeztek az Unióba nemzetközi védelmet kérelmező migránsok. A vegyes összetételű migránscsoportok áramlásával kapcsolatban továbbra is kihívást jelent az emberkereskedelem tényleges vagy lehetséges áldozatainak azonosítása és felismerése. A beszámolók a migrációs viszonyokat az emberkereskedelem fokozottabb veszélyéhez kötik, mivel az emberkereskedelmi hálózatok kihasználják a nagy kockázatnak kitett csoportok sérülékenységét, és visszaélnek a menekültügyi eljárásokkal, elsősorban az azt követő szexuális kizsákmányolás céljából. Az emberkereskedelem olyan összetett bűnügyi jelenség, amely több másik bűncselekményhez is kapcsolódik; ideértendők az olyan támogató jellegű bűncselekmények is, amelyek elősegítik az emberkereskedelem láncolatának különböző szakaszait, így például a migránsok csempészése.

A szóban forgó kihívások kezeléséhez több különböző szereplő széles körű együttműködése szükséges a meglévő áldozatsegítő rendszerek továbbfejlesztése és javítása érdekében, a nemzeti hatóságok és a támogató szervezetek közötti együttműködés javítása céljából (például az áldozatok származási országukba történő visszaküldésekor), az uniós ügynökségek (például az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség, az Alapjogi Ügynökség, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal vagy az Europol) támogatásának és iránymutatásának igényléséhez, valamint a nemzetközi szervezetekkel (például az önkéntes visszatérés esetében) folytatott együttműködés érdekében. Kiemelten fontos a származási és a tranzitországokkal, valamint a főbb érdekelt felekkel, így többek között az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalával, a Nemzetközi Migrációs Szervezettel, az ENSZ Gyermekalappal, az ENSZ menekültügyi főbiztosával, a Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központtal és a civil társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Az Europol[28] hangsúlyozza az emberkereskedelem és a migrációhoz köthető más bűncselekmények közötti kapcsolatot. Például a nigériai hálózatok jelentősen befolyásolják az EU bűnügyi környezetét azzal, hogy rendszeresen együttműködnek a helyi bűnszervezetekkel a szervezett bűnözés egyéb formáinak megvalósításában. Az Europol ezenkívül a tagállamok operatív észrevételei alapján jelezte, hogy ezek a hálózatok „saját jogállásuk és áldozataik jogállásának legalizálása érdekében visszaélnek a menekültügyi rendszerekkel. Az emberkereskedelemben részt vevő több gyanúsított is jogszerű tartózkodási engedéllyel rendelkezik, menedékkérő, vagy menekültjogállása van”. [29]

A jelentések szerint a kiszolgáltatott migráns és menekült nők, valamint a kísérő nélküli kiskorúak **folyamatosan ki vannak téve annak a veszélynek, hogy az emberkereskedelem áldozatává váljanak.** A civil társadalmi szervezetek felhívták a figyelmet arra, hogy a bűncselekmény migrációs és nemi szempontjai nem kapnak kellő figyelmet, aminek következtében a nők és a lányok aránytalan mértékben válnak a szexuális kizsákmányolás célpontjaivá. Ezenkívül a migrációból következő kiszolgáltatott helyzet miatt nagyobb a kockázata annak, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező nők az emberkereskedelem vagy a nemi alapú erőszak egyéb formáinak –

[28] https://www.europol.europa.eu/publications-documents/emsc-4th-annual-activity-report-–-2019

[29] https://www.europol.europa.eu/publications-documents/emsc-4th-annual-activity-report-–-2019

például nemi erőszak vagy kapcsolati erőszak – áldozatává váljanak, különösen a biztonságos szálláshelyhez és a megfelelő tanácsadáshoz való hozzáférés nehézségei miatt. **A civil társadalmi szervezetek hangsúlyozzák, hogy a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatainak segítéséhez és támogatásához a nemi szempontokat figyelembe vevő megközelítésre van szükség.**

A tagállamok megelőzéssel és a büntetőeljárásokkal kapcsolatos erőfeszítéseinek és stratégiáinak javítása változásokat idézhetne elő. **Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) több olyan tényezőről is beszámolt, amelyek ronthatják az emberkereskedelem áldozatainak a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtására és alátámasztására vonatkozó képességét.** E kihívások közé tartoznak a következők: nem kerül sor az emberkereskedelem áldozatainak és a kizsákmányolás veszélyének kitett személyek azonosítására a kérelmezők körében; nem áll rendelkezésre az áldozatokat megfelelő módon támogató hatékony áldozatkezelési mechanizmus; illetve nincs hely a külön befogadóállomásokon/óvóhelyeken, ami hátráltathatja az áldozatok támogatását és védelmét. Az áldozatokat ráadásul néha anélkül irányítják a nemzeti mechanizmushoz, hogy a nemzetközi védelemre vonatkozó esetleges igényüket megvizsgálták volna, melynek következtében előfordulhat, hogy nem ismerik el a menekültjogállásukat.

Az emberkereskedelem nem uniós áldozataira vonatkozó eltérő szabályok és előírások befolyásolhatják az érintettek jogainak érvényesítését, ideértve azokat a személyeket is, akik nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtanak be.[30] Előfordulhat, hogy az emberkereskedelem áldozatait olyan országba szállítják át, amelyben korábbi beérkezésüket követően kizsákmányolták őket, ezért az emberkereskedők könnyebben kapcsolatba léphetnek velük, továbbá a szóban forgó személyek esetében nagyobb a veszélye annak, hogy ismét az emberkereskedelem áldozatává válnak. Ezzel kapcsolatban a civil társadalmi szervezetek felhívták a figyelmet a Dublin III rendeletben[31], az EU emberkereskedelem elleni irányelvében és a tartózkodási engedélyről szóló irányelvben[32] foglalt rendelkezésekre.

III. AZ EMBERKERESKEDELEM KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK EREDMÉNYEI

A Bizottság továbbra is prioritásként kezeli az emberkereskedelem elleni irányelv helyes és teljes átültetését, valamint maradéktalan végrehajtását. Az ezzel kapcsolatos uniós intézkedések közé tartozik a pénzügyi támogatás, az iránymutatás, az ismeretek bővítése és az együttműködés javítása a bűnözők üldözésével és a bűnözői hálózatok felszámolásával kapcsolatban, ami lehetővé teszi

[30] Európai Bizottság, Tanulmány a tagállamok által fenntartott nemzeti és nemzetközi áldozatkezelési mechanizmusok működéséről (2020).

[31] Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról, HL L 180., 2013.6.29.

[32] A Tanács 2004/81/EK irányelve (2004. április 29.) a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről, HL L 261., 2004.8.6.

az érdekelt felek számára az áldozatok azonosítását, segítését és támogatását, továbbá hozzájárul a bűncselekmények megelőzéséhez.

A 2016. évi „Átültetési jelentés”[33] megmutatta, hogy a tagállamok jelentős erőfeszítéseket tettek az emberkereskedelem elleni irányelv átültetése érdekében. A jelentés azonban megjegyezte, hogy továbbra is számos lehetőség van a fejlődésre, különösen egyes konkrét gyermekvédelmi intézkedésekkel, a gyermekkor vélelmével és a gyermekek életkorának megállapításával, a büntetőeljárás előtti és alatti védelemmel, a feltétel nélküli segítségnyújtáshoz való hozzáféréssel, a kártérítéssel, a büntetlenséggel, a gyermekkorú áldozat családtagjának nyújtott segítséggel és támogatással, valamint a megelőzéssel kapcsolatban. E megállapítások nyomon követésére a tagállamoknak 2019 márciusában elküldött információkérések segítségével került sor. A Bizottság az emberkereskedelem elleni irányelv hatálya alá tartozó 27 tagállam mindegyikétől megkapta a választ[34]. A Bizottság a Szerződések szerinti hatásköreinek megfelelően továbbra is nyomon fogja követni a végrehajtást, és megfelelő intézkedéseket hozhat, így szükség esetén kötelezettségszegési eljárásokat is indíthat.

3.1 A büntetlenség kultúrája elleni fellépés

A büntetlenség kultúrájáról akkor beszélhetünk, ha a bűnözés üzleti modelljében és az emberkereskedelmi láncolatban részt vevő személyeknek nem kell vállalniuk a következményeket az általuk elkövetett bűncselekményekért. Az emberkereskedelem elleni irányelv előírja a tagállamok számára, hogy biztosítsák az alábbiakat:

- hogy hatékony nyomozási eszközök álljanak a nyomozók és az ügyészségek rendelkezésére;
- hogy az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményeket felderítő és azokkal kapcsolatban büntetőeljárást indító személyek, egységek és szolgálatok megfelelően képzettek legyenek; és
- hogy a nyomozók és az ügyészségek az áldozatok feljelentéseitől vagy vádemeléseitől függetlenül járjanak el.

Az emberkereskedelmet az a hatalmas nyereség vezérli, amelyet a szervezett bűnözői csoportok számára termel. A kereslet hatékony csökkentéséhez olyan intézkedésekre van szükség, amelyek megfosztják az emberkereskedőket a pénzügyi nyereségtől, és amelyek gondoskodnak arról, hogy a bűnözés ne legyen jövedelmező. A bűncselekményből származó jövedelem és nyereség lefoglalása és elkobzása, valamint a „pénz útjának nyomon követése” – pénzügyi vizsgálatokkal és közös nyomozásokkal is – továbbra is kiemelten fontos a bűnözői üzleti modell felszámolása szempontjából. Az elkövetők többek között őrizetbe vétel, bíróság elé állítás és elítélés útján történő felelősségre vonása következtében fokozódik az elrettentés, mint a megelőzés módszerének hatása. A büntetlenség kultúrája elleni fellépés és a felelősségrevonhatóság növelése megköveteli a nyomozások, a büntetőeljárások és az elítélések növelését, nem csupán az

[33] COM(2016) 722 final; amely együtt értelmezendő az emberkereskedelem elleni irányelv 23. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettséget teljesítő jelentéssel, COM(2016) 719.

[34] Dániára nem vonatkozik, az Egyesült Királyságra azonban igen.

emberkereskedőkkel, hanem a bűncselekményekből profitáló és az áldozatokat kizsákmányoló személyekkel szemben is.

Az EU-ban továbbra is jellemző az elkövetők büntetlensége, a bíróság elé állított és elítélt emberkereskedők száma pedig még mindig alacsony. 2017-ben és 2018-ban az EU-ban 11 788 főt gyanúsítottak meg az emberkereskedelemhez kapcsolódó bűncselekményekkel, 6 163 főt állítottak bíróság elé, és 2 426 főt ítéltek el. Számos tényezőnek tulajdonítható, hogy az előző jelentéstételi időszakhoz[35] képest magasabb volt a gyanúsítottak és a büntetőeljárások száma, viszont alacsonyabb volt a bűnösséget megállapító ítéletek száma, ami óvatosságra int a trendek elemzéséből levont következtetésekkel kapcsolatban. Mindazonáltal az EU-ban az emberkereskedők ellen indított büntetőeljárásoknak a nyomozások számához viszonyított alacsony száma – az elítélések alacsony száma pedig még ennél is inkább – azt jelzi, hogy továbbra is kihívást jelent az elkövetők bíróság elé állítása. A bűnüldöző és igazságügyi hatóságoknak többek között a következő kihívásokkal kell megbirkózniuk: i. a bűncselekmény bonyolult elemeivel kapcsolatos bizonyítási nehézségek; ii. a pénzügyi vizsgálatok elvégzéséhez szükséges megfelelő szintű erőforrások és ismeretek biztosítása; és iii. a határokon átnyúló és a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatos nehézségek. **A EU-ban nyilvántartásba vett áldozatok magas száma határozott büntető igazságszolgáltatási választ tesz szükségessé az elkövetők büntetlenségének felszámolása érdekében, valamint azért, hogy az emberkereskedelem „nagy kockázattal és kis haszonnal járó" bűncselekménnyé váljon.**

Az EU-ban Franciaország számolt be az emberkereskedelem miatt indult legtöbb büntetőeljárásról, ezt pedig Belgium, Románia, Ausztria és Bulgária követte. Az EU-ban Franciaország jelentette az emberkereskedelem miatt bűnösséget megállapító legtöbb ítéletet is; Románia, Németország, Spanyolország és Bulgária követte a sorban. Az elítélt **emberkereskedők** 70 %-a **uniós állampolgár**. **Az emberkereskedők többsége szexuális kizsákmányolás céljából követte el a bűncselekményt**. **Az összes elkövető kevesebb mint egyötöde folytatott emberkereskedelmet munkaerő-kizsákmányolás céljából**. Továbbra is a **férfiak** közül került ki **az elkövetők többsége,** akik az emberkereskedelemmel gyanúsított, eljárás alá vont és elítélt személyek több mint kétharmadát tették ki.

Több tagállam is arról számolt be, **hogy bűnüldözési és igazságügyi intézkedéseket hoztak annak érdekében, hogy a hatóságokat speciális nyomozási módszerekkel vértezzék fel, és hogy külön feladatkörrel ruházzák fel őket az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények felderítése és üldözése tekintetében.** Erőfeszítéseket tettek a **pénzügyi nyomozások, a közös nyomozások és a**

[35] Európai Bizottság, Az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv 20. cikkében előírtak szerinti második jelentés az emberkereskedelem elleni küzdelem terén elért eredményekről (2018), COM(2018) 777 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM%3A2018%3A777%3AFIN és annak kísérő dokumentuma, SWD(2018) 473 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0473&from=EN; Study on data collection on trafficking in human beings in the EU (2018) (Az EU-ban folytatott emberkereskedelemre vonatkozó adatgyűjtésről szóló tanulmány), https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20181204_data-collection-study.pdf

határokon átnyúló együttműködés növelése érdekében, valamint intézkedéseket hoztak **a bűncselekményből származó jövedelem lefoglalása és elkobzása céljából**. A tagállamok egyre nagyobb arányban veszik igénybe az uniós **együttműködési eszközöket**, erőforrásokat és **nagyméretű információs rendszereket** az információcsere és a közös tevékenységek céljaira, az uniós ügynökségek támogatásával. Több tagállam is arról számolt be, hogy a közös nyomozócsoportok különösen hatékony együttműködési eszköznek bizonyultak, amelyek a gyors információcserével és bizonyítékgyűjtéssel javítják a tárgyalást megelőző nyomozások minőségét és hatékonyságát. Az emberkereskedelem azon bűncselekmények közé tartozik, amellyel kapcsolatban a legtöbb közös nyomozócsoport jött létre[36]. 2018-ban és 2019-ben az Eurojust az előző évekhez képest több emberkereskedelmi ügyről, valamint az emberkereskedelemre vonatkozó több koordinációs értekezletről és közös nyomozócsoportról szerzett tudomást[37].

Az Europolhoz egyre több észrevétel érkezett a tagállamoktól, melynek következtében jelentősen megnövekedett a bűnüldöző hatóságoknak nyújtott támogatás. 2019-ben az EMPACT keretében az emberkereskedelem területén végrehajtott operatív intézkedések következtében 825 letartóztatásra, valamint 8 824 gyanúsított és 1 307 lehetséges áldozat – köztük 69 gyermek – azonosítására került sor, melynek során 94 bűnszervezetet azonosítottak, illetve számoltak fel, és 1,5 millió EUR összegnek megfelelő eszköz bankszámlákon, vállalkozásoknál és webdoméneken történő befagyasztására került sor[38]. **Bár több tagállam is egyre növekvő mértékben alkalmaz büntető igazságszolgáltatási eszközöket a bűncselekményekből származó vagyoni eszközök befagyasztására vagy elkobzására, az említett eszközök elkobzásának átlagos aránya továbbra is alacsony az EU-ban.**

Az illetékes hatóságok mérlegelik a nagyméretű információs rendszerek, többek között a Vízuminformációs Rendszer, a Schengeni Információs Rendszer (SIS II) és az Eurodac[39] súlyos bűncselekmények – ideértve az emberkereskedelem eseteit is – megelőzésére, felderítésére és/vagy üldözésére történő felhasználását. A SIS II használata lehetővé teszi a hatóságok számára az emberkereskedők (többek között ujjlenyomatok segítségével történő) felderítését, valamint a kapcsolódó nyomozások és büntetőeljárások lefolytatását, továbbá az áldozatok azonosítását és megvédését is. Ezenkívül lehetővé teszi az elkövetők által használt bizonyos tárgyak – például járművek, hajók, konténerek és úti okmányok – helyének meghatározását és lefoglalását is. A tagállamok, a Bizottság és az eu-LISA[40] további fejlesztéseket tervez/a SIS II további megerősítésére készül, ami

[36] 2019-ben 103 közös nyomozócsoportból 26 jött létre az emberkereskedelmi ügyek kezelése céljából.

[37] 2018-ban és 2019-ben 4 koordinációs központról, 96 koordinációs értekezletről, 333 új emberkereskedelmi ügyről és az emberkereskedelemmel foglalkozó 118 közös nyomozócsoportról szerzett tudomást.

[38] https://www.consilium.europa.eu/media/44281/information-note-empact.pdf; https://newsroom.consilium.europa.eu/videos/127612-empact-2019-results-20200602 Az EMPACT 2019. évi eredményekről szóló teljes tájékoztatója elérhető itt (az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó adatok a 6. és a 7. oldalon találhatók): https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7623-2020-INIT/en/pdf

[39] Az Eurodac-rendelet létrehozza a menedékkérők európai ujjnyomat-azonosító adatbázisát: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/identification-of-applicants_en

[40] A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség

2021 végétől további eszközöket ad majd a bűnüldöző szervek kezébe. Az interoperabilitási keretrendszer modernizálása jelentősen hozzájárulhat az emberkereskedelem áldozatainak – köztük a gyermekeknek – és a bűncselekmény elkövetőinek jobb azonosításához.

Az emberkereskedelem elleni uniós fellépés fokozásáról szóló 2017. évi bizottsági közlemény (a „2017. évi közlemény")[41] átfogó prioritása **az emberkereskedelem megelőzése** volt. Az emberkereskedelem elleni irányelv konkrét követelményeket fogalmaz meg a tagállamokkal szemben, így többek között azt, hogy hozzanak intézkedéseket az emberkereskedelem keresletének visszaszorítása és csökkentése, továbbá a figyelemfelhívás és az oktatás érdekében, valamint hogy mérlegeljék az emberkereskedelem áldozataitól kikényszerített szolgáltatások igénybe vevőinek büntetendővé nyilvánítását. A 2017. évi közlemény egyik legfőbb intézkedésével összhangban az Európai Bizottság arra ösztönözte a tagállamokat, hogy nyilvánítsák büntetendővé azokat a személyeket, akik tudatosan vesznek igénybe az emberkereskedelem áldozataitól kikényszerített szolgáltatásokat. Az Európai Bizottság 2016. évi „A felhasználókról szóló jelentés" című elemzése meglehetősen sokszínű uniós jogi környezetet mutatott be, amely „az említett szolgáltatások iránti kereslet tényleges csökkentéséhez nem járul hozzá"[42]. Az emberkereskedelem elleni irányelv 18. cikkének (4) bekezdése szerint nemzeti szinten meghozott jogalkotási intézkedések különböző megközelítéseket alkalmaznak a bűncselekmény megelőzése, valamint az emberkereskedelem áldozatainak „szolgáltatásai", „igénybevétele", illetve „kizsákmányolása" iránti jogellenes kereslet csökkentése céljából. Ezek az eltérések az érintett nemzeti intézkedések hatályával, céljaival és/vagy konkrét előírásaival kapcsolatosak. A második eredményjelentés óta csak néhány tagállam számolt be az emberkereskedelem áldozatainak szolgáltatásaira irányuló kereslet csökkentését vagy büntetendővé nyilvánítását célzó új jogszabályokról, illetve a meglévő jogszabályok módosításáról (például Észtország, Ciprus, Luxemburg, Svédország és Írország). Hollandia folyamatban lévő jogalkotási kezdeményezésekről számolt be, más országok pedig – például Lettország, Magyarország és Spanyolország – mérlegelik a jogszabályalkotást.

A civil társadalmi szervezetek hangsúlyozzák, hogy ha valahol léteznek is ilyen jogszabályok, azok végrehajtása korlátozott, a büntetőeljárások és a bűnösséget megállapító ítéletek pedig csak fokozatosan kezdenek megvalósulni. Az említett szervezetek támogatják a Bizottság kiemelt célkitűzését, amely arra ösztönzi a tagállamokat, hogy ha még nem tették meg, nyilvánítsák büntetendővé azokat a személyeket, akik tudatosan veszik igénybe az emberkereskedelem áldozatainak szolgáltatásait, valamint hangsúlyozzák annak fontosságát, hogy az áldozatoktól kikényszerített szolgáltatások igénybevételét a kizsákmányolás összes formája tekintetében büntetendővé kell nyilvánítani.

Másodjára került sor **az emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások – nemzeti jogban meghatározott – igénybevételére vonatkozó adatok** összegyűjtésére.

[41] COM(2017) 728 final.
[42] COM(2016) 719 final.

Tizenegy tagállam összesen 170 gyanúsítottról, 162 büntetőeljárásról és 133 bűnösséget megállapító ítéletről tett jelentést az emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások igénybevételének bűncselekményével kapcsolatban.

3.2 Az áldozatok jogainak igénybevétele és érvényesítése

A 2017. évi közleményben meghatározott egyik prioritás volt „a jogok jobb igénybevételének és érvényesítésének biztosítása az áldozatok számára". Az uniós jog több jogalkotási aktusban rendelkezik az emberkereskedelem áldozatainak segítéséről, támogatásáról és védelméről, ideértve az emberkereskedelem elleni irányelvet, a tartózkodási engedélyekről szóló 2004/81/EK irányelvet, az áldozatok jogairól szóló 2012/29/EU irányelvet[43] és a kárenyhítésről szóló irányelvet is[44]. A tagállamok és a civil társadalmi szervezetek jelentős számú jogszabályi és szakpolitikai változásról számoltak be, amelyek lehetővé teszik az áldozatok számára, hogy – határokon átnyúló esetekben is – igénybe vegyék és gyakorolják a segítségnyújtáshoz, a támogatáshoz és a védelemhez való jogukat. Több tagállam is részt vett az európai bűnmegelőzési hálózat és az Europol által vezetett, az emberkereskedelem áldozatainak jogairól szóló kampányban[45], melynek célja a potenciális áldozatok megszólítása, valamint a segítségről, a védelemről és az uniós országokban rendelkezésükre álló jogokról történő tájékoztatása volt[46].

Több jelentés is kiemelt célként azonosította az áldozatok sajátos igényeinek kielégítését – melynek során figyelembe kell venni a személyes történetüket is –, valamint a személyre szabott szolgáltatások nyújtását. A tagállamok és a civil társadalmi szervezetek emlékeztettek arra, hogy hatékony és eredményes, több szakterületet és ügynökséget felölelő megközelítésre van szükség, ideértve a többnyelvű munkavállalók alkalmazását is. Több jogszabályi változás az áldozatok jogairól szóló irányelv átültetésére és végrehajtására irányult, többek között az áldozatok büntetőeljárások során történő védelme, valamint a gyermekkorú áldozatok védelme és támogatása érdekében.

Egy kivételével minden tagállam rendelkezik nemzeti áldozatkezelési mechanizmusokkal, amelyek célja, hogy javítsák az emberkereskedelem áldozatainak korai azonosítását, segítését és támogatását. Az áldozatkezelési mechanizmusok alkalmazási köre, működése és hivatalosságának szintje tagállamonként eltérő. Minden tagállam rendelkezik legalább néhány olyan intézkedéssel és eljárással, amelyek az azonosítás javítására irányulnak (például mutatókkal, az egyes nagy kockázatnak kitett csoportokra koncentráló iránymutatásokkal, valamint a bűnüldöző szervek, a munkaügyi felügyelők és a migrációs szolgálatok közös kezdeményezéseivel). Görögország például arról számolt be, hogy 2019-ben hatályba lépett a Nemzeti Áldozatsegítő Rendszere.

[43] Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

[44] A Tanács 2004/80/EK irányelve (2004. április 29.) a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről, HL L 261., 2004.8.6., 15. o.

[45] https://eucpn.org/preventhumantrafficking

[46] A 23 részt vevő ország: Ausztria, Belgium, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Csehország, Észtország, Görögország, Magyarország, Izland, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia és Spanyolország. Lásd: https://eucpn.org/preventhumantrafficking

Spanyolország létrehozott egy eljárást az emberkereskedelem azon lehetséges áldozatainak kezelésére, akik a madridi Barajas repülőtéren nemzetközi védelmet kérelmeznek. Az emberkereskedelem áldozatai számára létrehozott segélyvonalak szintén olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik az áldozatok azonosítását, valamint biztosítják számukra a támogató szolgálatokhoz való hozzáférést. A gyermekkorú áldozatok azonosításához ezenkívül további szereplőkre is szükség van, az eljárásokat megfelelően módosítani kell, és általánosságban alkalmazni kell a gyermek mindenek felett álló érdekének elvét. A bűnüldöző szervek, a rendőrség, a határrendészeti hatóságok és a civil társadalmi szervezetek mellett mások – például migrációs tisztviselők, munkaügyi felügyelők és diplomáciai szolgálatok – is részt vesznek a gyermekkorú áldozatok azonosításában. A nemzeti és nemzetközi áldozatkezelési mechanizmusok működéséről szóló tanulmány rávilágított arra, hogy az áldozatok saját tagállamukban történő azonosítása sajátos problémákkal jár, mivel a felderítési rendszer kifejezetten az unión kívüli áldozatok azonosítására lett kialakítva, és nem elég hatékony az uniós áldozatok, különösen a gyermekek támogatása terén[47].

A tagállamok kifejezetten a gyermekekre vonatkozó intézkedésekről is beszámoltak, amelyek az emberkereskedelem áldozatainak azonosítását és kezelését célzó eljárások javítására irányulnak. Ezek közé tartoznak az örökbefogadásról szóló iránymutatások, a speciális intézmények és befogadóállomások létrehozása, valamint a szülői felügyelettől megfosztott gyermekek gyámságáról szóló jogszabályok módosítása[48].

A nemi szempontok szerinti intézkedések között említhetők a következők: olyan szakpolitikai eszközök elfogadása, amelyek tájékoztatást nyújtanak az egészségügyi dolgozóknak a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatává vált nők és lányok azonosításához; a nemi alapú erőszakról – többek között a szexuális kizsákmányolásról – szóló képzések és iránymutatások biztosítása a bevándorlási hatóságok részére; valamint segítségnyújtási eljárások alkalmazása, különösen a migrációs csomópontokon tartózkodó nők és a gyermekek tekintetében. A tagállamok jelentései szerint az azonosítási folyamatban részt vevő nemzeti hatóságok és más érdekelt felek megnövekedett ismeretei és kapacitása, valamint az áldozatkezelési eljárások fejlesztése nyomán javult az áldozatok azonosítása, aminek eredményeként több áldozat azonosítására kerül sor. A nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtó gyermekek esetében azonban jelenleg csak korlátozott mértékben vonják be a gyermekvédelmi szolgálatokat az áldozatkezelési mechanizmusokba, és ezen javítani kell.

A tagállamok azt is hangsúlyozták, hogy segít a szóban forgó jelenség nagyságrendjének felmérésében és a kielégítendő igények azonosításában, ha világosan meghatározott folyamatok és szerepek, valamint nem és életkor szerinti bontásban megadott adatok állnak rendelkezésre. A civil társadalmi szervezetek sajnálatukat fejezték ki amiatt, hogy néhány uniós tagállamban kizárták őket a hivatalos azonosítási folyamatból. Azt is

[47] Európai Bizottság, Tanulmány a tagállamok által fenntartott nemzeti és nemzetközi áldozatkezelési mechanizmusok működéséről, 2020.

[48] Az Alapjogi Ügynökség továbbra is támogatta a tagállamokat – például Görögországot és Olaszországot – a gyámsági rendszerek megerősítésében, melynek során központi szerepet kaptak az emberkereskedelem gyermekkorú áldozatai.

kiemelték, hogy a tagállamokban nem egységes a felépülési és gondolkodási időszak alkalmazása, nem kerül sor korai jogi beavatkozásra, és hiányoznak az azonosítási folyamatban részt vevő szakembereknek szóló képzések, ami azt eredményezheti, hogy nem kerül sor az áldozatok hivatalos azonosítására. A szankciók mellőzését előíró rendelkezés alkalmazásával – amely szerint az áldozatokat nem szabad megbüntetni azon bűncselekmények miatt, amelyek elkövetésére kényszerítették őket –, valamint az áldozatok kárenyhítéshez való hozzáférésével kapcsolatban további erőfeszítésekre van szükség.

3.3 Átfogó intézkedések

Tekintve a jelenség összetettségét, az emberkereskedelemmel továbbra is szisztematikusan és átfogóan foglalkozik több fontos vonatkozó uniós szakpolitikai terület, például a következők: biztonság, migráció, igazságügy, a nemek közötti egyenlőség, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, az alapvető jogok, a gyermekvédelem, a foglalkoztatás, a mezőgazdaság és halászat, a fejlesztés, a kutatás és a humanitárius segítségnyújtás[49].

Az emberkereskedelem külső és belső dimenziója között szoros kapcsolat áll fenn. A Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat jelentős munkát végzett a szóban forgó bűncselekmény kezelésére vonatkozó következetes és összehangolt megközelítés biztosítása érdekében. Az emberkereskedelemmel a szakpolitikai eszközök széles köre foglalkozik, ideértve az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiáját, az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervet[50], „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című közös közleményt,[51] az EU nyugat-balkáni stratégiáját[52] és az európai szomszédságpolitikát.

A közös biztonság- és védelempolitika[53] [54] keretében megvalósított polgári és katonai missziók a szervezett bűnözéssel szembeni küzdelem fontos eszközét jelentik. A Földközi-tenger középső térségében az EUNAVFOR MED Sophia művelet döntő szerepet játszott az általános tengeri védelem javításában, és segített a migránscsempészek üzleti modelljének és bűnszervezeteinek akadályozásában és

[49] Néhány közelmúltbeli példáért lásd: Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia (Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia); az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025) (COM(2020) 258 final); a gyermekek szexuális bántalmazása elleni hatékonyabb küzdelmet célzó uniós stratégia (COM(2020) 607 final); az EU 2021–2025 közötti időszakra szóló kábítószer elleni programja és cselekvési terve (COM(2020) 606 final).

[50] Melléklet az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló, „Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv 2020–2024” című közös közleményhez, JOIN/2020/5 final, https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10101/2020/EN/JOIN-2020-5-F1-EN-ANNEX-1-PART-1.PDF

[51] Az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett közös közlemény: „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé”, JOIN(2020) 4 final, https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf

[52] Strasbourg, 2018.2.6. COM(2018) 65 final.

[53] KÖZÖS SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM Közös cselekvési terv a polgári KBVP területére vonatkozó paktum végrehajtásáról 8962/19.

[54] A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a polgári KBVP területére vonatkozó paktum létrehozásáról, 14305/18.

felszámolásában, valamint a különböző szervezetek széles körével történő együttműködés javításában. Az EUNAVFOR MED IRINI művelet 2020. március 31-től a Sophia művelet helyébe lépett, és legfőbb feladata, hogy végrehajtsa az ENSZ Líbiával szembeni fegyverembargóját, emellett pedig részt vesz a migránscsempészés és az emberkereskedelem üzletszerűen működő hálózatainak akadályozásában is.

Mélyrehatóan foglalkoznak az emberkereskedelemmel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendhez kapcsolódó fejlesztési és együttműködési eszközök. Az emberkereskedelemre három külön célkitűzés vonatkozik: a nők és a lányok elleni erőszak valamennyi formájának felszámolása, ideértve a szexuális kizsákmányolást is (5.2. fenntartható fejlődési cél), az emberkereskedelem és a kényszermunka felszámolása (8.7. fenntartható fejlődési cél) és a gyermekkereskedelem felszámolása (16.2. fenntartható fejlődési cél). Az EU részt vesz az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezmény és az ahhoz tartozó jegyzőkönyvek felülvizsgálatában, többek között az emberkereskedelem területén is.

Számos harmadik országokkal vagy regionális szervezetekkel együtt létrehozott külpolitikai fellépés, partnerség és kezdeményezés folytatódott az emberkereskedelem tárgykörében, különösen a vallettai közös cselekvési terv folytatásának, például a kartúmi és a rabati folyamatnak a keretében.

Ezenkívül továbbra is kiemelt cél az emberkereskedelem elleni kezdeményezések EU-n belüli és partnerországokban történő finanszírozásának előmozdítása. A tagállamok a Belső Biztonsági Alapot vagy a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapot működtető nemzeti programokon keresztül megosztott irányítás keretében finanszírozott projektekről, valamint a Belső Biztonsági Alap – Rendőrség és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap uniós támogatásaiból finanszírozott transznacionális projektekről számoltak be. A projekteket ezenkívül továbbra is finanszírozták a következők:

- egyéb uniós finanszírozási források (például az Európai Unió Jogok, egyenlőség és polgárság programja);
- az uniós ügynökségek költségvetéseiből finanszírozott EMPACT intézkedések;
- nemzeti finanszírozás;
- az EU és az ENSZ Reflektorfény kezdeményezése;
- az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért;
- a Glo.Act kezdeményezés, a fejlesztési együttműködési eszköz; és
- az Európai Fejlesztési Alap.

A szakpolitikai egységesség és következetesség érdekében uniós szinten a következőkön keresztül folytatódott a koordinációs munka:

- az emberkereskedelem elleni uniós civil társadalmi platform és a nemzeti előadók vagy azzal egyenértékű mechanizmusok uniós hálózatának tematikus és strukturált találkozói;

- annak a tíz uniós ügynökségnek a koordinációs értekezletei, amelyek 2018-ban aláírták az emberkereskedelem elleni együttműködésről szóló együttes kötelezettségvállalási nyilatkozatot;

- az Európai Bizottság szolgálatközi csoportja; és

- más uniós intézményekkel (az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal) tartott találkozók.

A nemzetközi együttműködés is folytatódott, többek között nemzetközi szervezetekkel és az ENSZ szerveivel.

4 KÖVETKEZTETÉSEK

A jelentés főbb megállapításai arra utalnak, hogy az emberkereskedelem nem csökkent az EU-ban, hanem inkább átalakult, és új veszélyek jelentek meg. Jelentős számú áldozat továbbra is erőszaknak és fenyegetésnek, valamint az emberkereskedelem által okozott súlyos sérelemnek van kitéve. Az emberkereskedelem hatalmas emberi, társadalmi és gazdasági költségekhez vezet, míg az emberkereskedők és az emberkereskedelmi láncolat jogellenes üzleti tevékenységében tudatosan vagy tudtukon kívül részt vevő egyéb szereplők óriási haszonra tesznek szert. Az elkövetők, felhasználók, kizsákmányolók és nyerészkedők büntetlenségének kultúrája elleni fellépés elengedhetetlen a helyzet javításához.

A jelentés ezenkívül megjegyzi, hogy érdemi előrelépés történt az EU-n belüli és a nem uniós országokkal folytatott transznacionális együttműködés terén, ideértve a határokon átnyúló bűnüldözési és igazságügyi operatív intézkedéseket a nemzeti és a transznacionális áldozatkezelési mechanizmusok bevezetésével és javításával kapcsolatban, valamint a szóban forgó jelenségre vonatkozó tudásbázis kialakítását illetően. A büntetőeljárások és a bűnösséget megállapító ítéletek száma azonban továbbra is alacsony, az áldozatok száma pedig még mindig magas. Az emberkereskedelem áldozataitól kikényszerített szolgáltatások igénybevételének büntetendővé nyilvánításával kapcsolatban tapasztalható meglehetősen sokszínű jogi környezet hátráltathatja az említett szolgáltatások iránti kereslet visszaszorítására irányuló további erőfeszítéseket. Az áldozatoknak nyújtott segítség, támogatás és védelem során nem veszik figyelembe az áldozatok igényeit az általuk elszenvedett kizsákmányolás formái, nemük és életkoruk, valamint sajátos szükségleteik és körülményeik tekintetében. Az adatok rögzítése és jelentése továbbra is következetlen. Az azonosított problémák alapján jól látható, hogy a tagállamok nem hajtják végre megfelelően az emberkereskedelem elleni irányelvet, és hogy ezen a téren további lépésekre van szükség.

Az emberkereskedelem olyan transznacionális bűncselekmény, amely az EU-n belüli és azon kívüli illegális keresletet elégít ki, és amely az EU összes tagállamára negatív hatást gyakorol. Az EU és az EU-n kívüli országok közötti biztonsági partnerségek megerősítése fokozhatja a közös fenyegetésekkel szembeni együttműködést. Ez a megközelítés a közös biztonsági érdekeken alapulna, és a már kialakult

együttműködésből és biztonsági párbeszédből indulna ki[55]. Az elégtelen eredmények és az emberkereskedelem változó tendenciái új stratégiai megközelítést tesznek szükségessé az emberkereskedelem felszámolása érdekében. Ezeket az intézkedéseket a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó program keretében kell kidolgozni.

[55] COM(2020) 605 final.